

KÄSKKIRI

25.11.2021 nr 1-3/97

**Kodanikupäeva aumärgi ja aasta kodaniku
aunimetuse andmine**

Vabariigi Valitsuse 31. mai 2012. a määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus“ § 3 lõike 11 ja siseministri 22. oktoobri 2021. a käskkirja nr 1-3/88 „Kodanikupäeva aumärgi ja aasta kodaniku aunimetuse kirjelduse, andmise ja saamise kord“ punktide 3.1 ja 3.7 alusel, kooskõlas Vabariigi Valitsuse 31. mai 2012. a määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus“ § 3 lõikega 10 ning lähtudes siseministri 15. novembri 2021. a käskkirjaga nr 1-3/95 „Kodanikupäeva aumärgi ja aasta kodaniku aunimetuse andmise komisjoni moodustamine“ moodustatud kodanikupäeva aumärgi andmise komisjoni 19. novembri 2021. a koosoleku protokollist nr 1-19/336-1

1. Annan aasta kodaniku aunimetuse järgmisele Eesti kodanikule:

Irja Lutsar – silmapaistvalt väerika, rahuliku ja mõistva panuse eest kodanikuteadvuse ja ühiskonna sidususe suurendamiseks.

2. Annan kodanikupäeva aumärgi järgmistele Eesti kodanikele:

2.1. **Alari Rammo** (aumärk nr 409) – pikaajase panuse eest kodanikuühiskonna arendamisel. Alari Rammo on juba pikka aega olnud kodanikuühiskonna arendamisel asendamatu tegija nii kolmanda- kui avaliku sektori jaoks. Ta aitab arendada seadusandlust, lõimumist, vabatahtlikku tegevust, avalikke arutelusid, bürokraatia vähendamist, läbipaistvuse suurendamist jpm valdkondi, millest mõned on küll seotud töökohustustega, kuid kirgliku kodaniku ja inimõiguste eest seisjana kestavad tema tööpäevad sageli varaste hommikutundideni.

2.2. **Anne Kalf** (aumärk nr 410) – aktiivse panuse eest Rapla maakonna külaliikumise eestvedamisel.

Anne Kalf on olnud aastaid Raplamaa külaliikumise eestvedaja. Ta teab, millest räägib ja teab, mis toimib. Ta seisab igati külaelu säilimise ja arenemise eest nii oma mõtete kui tegudega. Volikogu liikmena seisab ta alati läbipaistvama valitsemise, kogukondade kaasamise ja nendega sisulise koostöö tegemise eest. Ta väärtustab külaelu ja kodukohta, olles aktiivne külaelu eestvedaja üle 20 aasta. Tema kodukohta Lipa külaelu on tema eestvedamisel aktiivne ja silmapaistev, Lipa koolimaja on tema tegevuse läbi saanud peale õppetöö lõpetamist uue suuna piirkonna vabaajakeskusena.

2.3. **Helja Kirber** (aumärk nr 411) – välismaal elavate laste e-kooli Üleilmakool eestvedamise eest.

Helja Kirber juhhib ja koolitab Üleilmakoolis välismaal elavaid noori, et nad saaksid soovi korral astuda Eesti kõrgkoolidesse. Üleilmakool tegutseb aastast 2013 ja tänavu aitab kaasa 240 õpilase õppetööle 31 riigist. Nii annab tema panus võimaluse maailma eri paigus elavatel lastel säilitada ja arendada eesti keele oskust ning neil soovi korral Eestisse tagasi pöörduda.

- 2.4. **Ingrit Kala** (aumärk nr 412) – vabatahtliku tegevusega märkimisväärse panuse andmise eest seto käsitöö hoidmisele ja edasikandmisele.

Ingrit Kala on andnud aastate jooksul vabatahtliku tööga märkimisväärse panuse seto käsitöö hoidmisele, säilitamisele, edasiandmisele, edasikandmisele ja tutvustamisele kaasa aitamisel. 2021. aastal korraldati tema eestvedamisel järgmised üritused: XXVIII Seto Pitsi päevad Värskas, III Seto käsitöö- ja keelelaager Litvina külas, Setomaa käsitööaitade lahtiste uste päev, mardilaat Setomaal. Ta on vabatahtliku tegevuse kaudu korraldanud Setomaa käsitöölise omavahelist koostööd ning toetanud käsitöölisi uute oskuste ja teadmiste omandamisel ning turundamisel. Tema vabatahtlik panus seto käsitöö valdkonnas on hea näide sellest, kuidas aktiivse kodanikuna on võimalik igati kaasa aidata kultuuritraditsioonide hoidmisele ja edasiandmisele.

- 2.5. **Jüri Trei** (aumärk nr 413) – pikaajase missioonitundelise panuse eest Eesti Vabariigi lähiajaloo tutvustamisel.

Jüri Trei on aastaid aktiivselt osalenud MTÜ Eesti Vabaduse Eest tegevuses ja aidanud korraldada koostöös isamaaliste seltsidega Eesti lähiajalugu tutvustavaid kohtumisi ja loenguid nii noortele kui ka juba elukogenud inimestele. Viimastel aastatel on ette valmistatud ja tutvustatud Tartu rahu 100, Eesti taasiseseisvumise 30, MRP pakti ja salaprotokollidega seonduvat nii loengute, video kui trükiste vahendusel. Kogu selle suure ja vabatahtliku töö algatajaid ja korraldajaid on just tema. Tema teeneks võib lugeda meie riigi- ja kultuuritegelaste ning vabaturisti kavaleride mälestuse jäädvustamisega seotud ettevõtmised, kuhu on viimastel aastatel kaasatud veel mitmeid isamaalisi ühendusi ja koole.

- 2.6. **Maarika Priske** (aumärk nr 414) – Sillamäe linna kogukonna kaasamisega kohaliku elu arendamise ja kodanikualgatuse edendamise eest.

Maarika Priske on keelekümbluseksiooni eestvedaja ja korraldanud erinevaid üritusi, et eesti keel Sillamäel kestaks. 2021. aastal sai ta Presidendilt teenetemärgi keelekümbluse edendajana Ida-Virumaal. Ta on nõustajaks erivajadusega laste vanematele ning ta on läbi erinevate projektide toetanud nii lastehaiglat kui ka erinevaid varjupaiku. Tal on suur süda ja mis kõige tähtsam – ta õpetab seda ka lastele ja kaasab kogukonda. Ta oli esimene, kes tõi linnas sisse helkurpuu, et helkurit saaksid kõik need, kellel seda ei ole. Maarika korraldatud meistritoas tehtud helkurid, postkaardid kingiti ära linna vanuritele ja organisatsioonidele, et jõulud oleksid nähtavad ning rõõmsamad. Ta on kultuuriväärtuste hoidja ja edasikandja. Ta väärtustab oma maa ja kodukandi hoidmist ning tundmaõppimist, õpetades lastele eesti keelt ning kultuuri.

- 2.7. **Maire Kruus** (aumärk nr 415) – pikaajalise panustamise eest Kaitseliidu ja Naiskodukaitse järelkasvu tagamiseks Lääne maakonnas.

Maire Kruus on aastaid tegelenud Kaitseliidu ja Naiskodukaitse järelkasvuga, olles noorkotkaste ja kodutütarde vabatahtlik instruktor. Ta on pärjatud 2020. aasta noortejuhi tiitliga. Lisaks on ta Kodutütarde Lääne ringkonna vanem ja Naiskodukaitse Lääne ringkonna Haapsalu jaoskonna esinaine. Kõik need ametid ja kohustused on tal vabatahtlikkuse alusel. Tema juhtida on ka üks kodutütarde rühm Läänemaal. Ühtekokku on ta olnud noortejuht juba 17 aastat. Tema osalusel on aastaid toimunud „Anname Au“ kampaania Haapsalus, tema kaasabil on toimunud täht- ja mälestuspäevade tähistamised Läänemaal.

- 2.8. **Margus Vain** (aumärk nr 416) – pikaajase ja silmapaisva vabatahtliku tegevuse ja kogukonna edendamise eest Kautjala-Patika külavanemana.

Margus Vain on pikaägne Kautjala-Patika külavanem. Kohalikud kutsuvad teda juba emeritkülavanemaks. Ta on kogukonna sädeinimene, kes peale päevatöö jõuab tegeleda lisaks palju muuga. Ta laulab Patika külakooris ja on olnud selle vanem juba tegutsemise algusest. Lisaks on ta ka küla spordielu hing, on tegutsenud pikki aastaid Kodukant Harjumaa külaliikumises, hetkel on ta koos naisega tegev Harjumaa lasterikaste perede liidus ja nende tööpäevad venivad tihti väga pikaks.

- 2.9. **Merle Mölder** (aumärk nr 417) – aktiivse panuse eest Põltsamaa piirkonna inimeste tervise ja arstiabi kättesaadavuse nimel.

Tänu Merle Mölderile on valmis saanud ja tööle hakanud Põltsamaa perearstikeskus. Tema korraldas Eestis esimeste seas õpetajate kiire vaksineerimise ning võimaldas 6. märtsil Terviseameti pilootprojekti raames saada esimene kaitsesüst paljudel Põltsamaa valla elanikel. Samuti organiseeris ta vaksineerimised Põltsamaa valla külakeskustes, olles iga kord ka ise kohal ja selgitamas ja andes vaksineerimisega seotud küsimustele vastuseid. Ta on öelnud sõnad „Ma pean ikka selle eest hea seisma, et arstid saaksid täielikult oma tööle pühenduda“ ja tema kanda on administratiivne koormus.

- 2.10. **Priit Seire** (aumärk nr 418) – Järva vallas heategevuse edendamise ja vähekindlustatud laste aitamise eest.

Priit Seire korraldab Järva vallas juba kolmandat aastat heategevusüritust „Jõuluvana Preedik“, mille raames sõidab jõuluvana läbi terve Järva valla ning jagab kõigile lastele luuletuse vastu kommipakke. Lisaks terves vallas jagatavatele kommipakkidele külastab jõuluvana ka vähekindlustatud peresid. Viimati jagas jõuluvana Preedik ligi 600 kommikotti ning külastatud perede lapsed said kõik just sellise kingituse nagu nende hing ihkas, olenemata selle väärtusest. Kui esimesel aastal tuli enamus finantsilist poolt tema enda rahakotist, siis nüüdseks on kogunud üritus palju kohalike toetajaid, kes kõik soovivad samuti oma kogukonnas midagi head korda saata. Jõuluvana Preedik on jätnud kogukonnale kustumatu mulje ning pakub vähekindlustatud lastele unistuste täitumist.

- 2.11. **Riina Tamm** (aumärk nr 419) – ühiskonnaellu ja COVID kriisi lahendamisse panustamise eest Hiiumaal.

Riina Tamm on aastaid juhtinud Eesti kõige väiksema üldhaigla tööd ning taganud, et hiidlastele kui ka turistidele oleks Hiiumaal alati tagatud arstiabi. Ta on viimased kaks aastat panustanud oluliselt COVID-kriisi lahendamisse saarel, taganud testimise, vaksineerimise (sh vaksineerimiskiiirabi) ning loomulikult ka ravi. Ta leiab alati lahenduse, ka olukordades kui parvlaev ei sõida või helikopter ei lenda. On märkimisväärne, et väikseim üldhaigla suudab jätkuvalt tagada ka sünnitusabi saarel

- 2.12. **Sven Salumets** (aumärk nr 420) – Eesti meedikute toetamise eest COVID kriisiga võitlemisel.

Sven Salumets on üks Facebooki algatuse „Märka meedikut“ eestvedaja. Koos meeskonnaga on ta võtnud oma südameasjaks toetada üle Eesti meedikuid praegusel raskel ajal, sest haiglates töötatakse igapäevaselt meie inimeste elude päästmiseks. Meedikud ja tugipersonal teevad seda igapäevaselt väga suure ülekoormuse ja väsimuse all, teadmata millal praegune tervisekriis lõpeb. „Märka meedikut“ Facebooki lehel, millega on liitunud 2000 inimest, kogutakse erasikutelt ning firmadelt annetusi, mille eest viiakse haiglatesse üle kogu Eesti tänukingitusi. Algatus on suutnud kaasata ka mitmeid eraettevõtteid, kes on meedikutele omakorda erinevaid kingitusi välja pannud.

- 2.13. **Valdo Praust** (aumärk nr 421) – pikaajalise vabatahtliku tegevuse eest Eesti kultuuripärandi väärtustamisel ning tulevastele põlvedele tutvustamisel.

Valdo Praust on 25 aasta pikkuse kogemusega andmeturbespetsialist, kes on osalenud paljude krüpteerimisega seotud suurprojektide käivitamisega. Igapäevatöö kõrvalt on tema südameasjaks Eesti maa ja rahva ajaloo tutvustamine tulevastele põlvedele. Ta on pühendunud ajalooliste jalgrataste ja grammofoonide kogumisele, korda tegemisele ning Eesti mõisate ja teedevõrgu ajaloo uurimisele. Tema sulest on ilmunud kümneid koduloo- teemaalilisi raamatuid ja artikleid. Just tema on üks väheseid, kes on läbi käinud kõik

Eesti mõisad. Ta on jäädvustanud Eesti kultuuripärandi olulised maamärgid vabatahtliku töö tulemusel sündinud kodulehele mois.ee. Ta on rajanud Väätsale Eesti Jalgrattamuuseumi, mis on jõudnud mitme tuhande külastajani aastas. Tema kodanikuaktiivsuse tulemusel hoogsalt toimiv mäluasutus on heaks näiteks, kui oluline on üksikisiku roll kultuuripärandi väärtustamisel.

2.14. **Õie Rogovskaja** (aumärk nr 422) – järjepideva vabatahtlikuna Haapsalu nägemispuudega inimeste ja pensionäride elu rikastamise eest.

Õie Rogovskaja on pikaajaline Läänemaa Nägemisvaegurite Ühingu juhatuse liige. Ühingu liikmena on ta särav, aktiivne ja abivalmis inimene ning nägemispuudega inimeste kogukonna suur abistaja, sest leiab alati igas mures oma lahenduse ja võimaluse. Ta osaleb aktiivselt pimedate ühingu töös, korraldab mitmesuguseid üritusi, organiseerib väljasõite ja on klubi Pääsusilma perenaine. Ta on ääretult sooja ja abivalmis hingega inimene. Olles ise pärit paljulapselisest perest tunneb ja näeb nägijana inimeste sisse paremini kui pimedate saatusekaaslased. Tema südamesoov on, et nägemispuudega inimesed saaksid võimalikult palju ja aktiivselt osaleda ühiskonna elus. Olles ise aktiivne, oskab ta teistesse süstida positiivset sädet, see annab nägemispuudelistele palju energiat, et mitte nurka norutama jääda.

2.15. **Ülle Välimäe** (aumärk nr 423) – pikaage se panuse eest rahvakultuuri edasikandmisele Järva maakonnas.

Ülle Välimäe on teinud kultuuritööd 46 aastat, pöörates erilist tähelepanu rahvakultuuri edasikandmisele. Ta on loonud, juhtinud ja arendanud mitmeid kollektiive ja organisatsioone – ohud olnud Oisu rahvamaja juhataja, Türi muuseumi direktor ja praegu juba 18 aastat Türi Kultuurikeskuse direktor. Ta mängib puhkpilliorkestris Türi, Kabala vilistlasorkestris ja Oisu rahvamuusikaorkestris. Mure ja hool Eesti rahvakultuuri pärast on temast teinud üle-eestilise rahvakultuuri *grand old lady*. Ta oli MTÜ Eesti Rahvamajade Ühingu loomise algatusgrupis ning on alates ühingu asutamisest 2007.a. selle juhatuse esimees. Ühing koondab enda alla rahvamajade töötajaid ning rahvamajade arendustööst huvitatuid ja sellele kaasaitavaid isikuid, et väärtustada rahvamaju Eesti kultuuritraditsioonide hoidmisel ja arendamisel ning tähtsustada rahvamajade töötajate rolli ühiskonnas.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristian Jaani
siseminister